

[Margrete Auken]

vender sig mod, at den hjernedøde kan bruges videnskabeligt, hvilket vi i øvrigt er meget glade for er kommet med i loven? Regeringen har faktisk også »varme lig« og »kolde lig«. Det siger jo også noget om, at der er et eller andet på spil dér, og det synes jeg regeringen skal være stolt af og glad for.

Det kan godt være, at der ikke er andre lande, der gør som vi. Men det er kun et argument for, at vi så er mere omhyggelige, hvilket hele vores fremgangsmåde med debat osv. også har bekræftet.

Det andet tunge punkt i disse lovforslag er tilsagnsbestemmelserne. L 149 er for så vidt ganske restriktiv, og hvis vi slutter med at mene, at også det mundtlige tilsagn og pårørendes kan bruges, er det svært at finde en meget bedre model end den, regeringen foreslår. Det betyder så også – og det er vel værd at bemærke – at forestillingen om, at man vælger fra i stedet for at vælge til, nu er helt ude. Her må jeg sige, at der er et ret stort mindretal i SF's gruppe, der helst havde set, at man bevarede denne fravalgsmodel. Tanken hos dette mindretal er i hovedtræk, at det rigtigste er, at vi i højere grad går ud fra, at vi også er til for hinandens skyld, og at det derfor vil være det selvfølgeligste, at ens organer som udgangspunkt er til rådighed for andre, når man ikke mere selv kan bruge dem. Dertil kommer, at flere føler, at det er belastende i den svære situation at skulle tvinges ud i et valg, men at transplantation finder sted som noget rimeligt selvfølgeligt.

Det skal dog også siges, at ingen i gruppen mener, at der ikke skal være mulighed for et nej, hvis man af den ene eller den anden grund helst vil hel i graven.

L 173 følger også på dette punkt Etisk Råd og SF's flertal. De fleste af os mener, at der kun må udtages organer af hjernedøde, når der foreligger udtrykkeligt tilsagn fra den døde, og vi kan tilslutte os den model, Kristeligt Folkeparti foreslår med aldersgrænser og register, selv om formen for det sidste naturligvis ikke er afgørende.

Personligt slås jeg lidt med en lille orm, der gnaver. Jeg finder det problematisk, at vi nu skal genne alle, også børn og helt unge, ud i en stillingtagen, som der kun i helt ekstreme tilfælde bliver brug for.

På den anden side hader jeg tanken om, at folk ellers skal tage stilling i en så belastet situ-

ation, som de er i, når de lige har hørt, at deres barn eller elskede er døde.

Jeg tror heller ikke, vi slipper for den slags valg i fremtiden. Men jeg har spørgsmålet rumsterende som et af de værre i denne sag. Jeg ved, at flere med mig er i tvivl. Så der er altså nogle af de afgørende problemer, hvor der kan ske noget i løbet af udvalgsbehandlingen. Det er heller ikke forbudt hverken i SF eller i Folketinget.

Bjørn Elmquist (V):

Det er nu 2–3 år siden, vi sidst i Folketinget debatterede disse emner. Vi har haft lovforslag fremme før. Jeg må indrømme, at vi i Venstres folketingsgruppe føler et vist medansvar for, at vi ved den lejlighed ikke traf nogen beslutning, og at tingene blev skudt noget ud.

Vi vil i dag hævde den påstand, at den tid, der er gået siden da, ikke er spildt. Vi føler, at der er sket en afklaring både i de forslag, vi har for os i dag, og i holdningen i befolkningen og også her i Folketinget.

Vi kan drøfte, hvad den undersøgelse, vi har fået fra Etisk Råd, viser om meningerne i befolkningen, men jeg opfatter det nu som et tydeligt tegn på, at der er sket en afklaring og en forøgelse af vores viden. At det så ikke er tilstrækkeligt, kan vi også nok blive enige om.

Jeg vil om forslaget i dag sige, at det har udviklet sig i retning af at sætte fokus i større grad på den enkeltes egen beslutning. Den klare tilkendegivelse fra den pågældende, om man vil være donor eller ej, står helt i centrum, og det falder godt i tråd med de ønsker, vi har haft i Venstres folketingsgruppe.

Lad det være sagt med det samme, at hos os er opfatterne delte. Der er nogle, der synes, at det ikke er blevet sat nok i centrum, og af den grund snarere i hvert fald på dette område hælder i retning af at støtte Kristeligt Folkepartis forslag. Men der er også andre, som synes, at man for så vidt angår regeringen har bevæget sig tilstrækkeligt.

Som jeg sagde, står den enkeltes tilkendegivelse i centrum. Det er ikke staten, der som udgangspunkt har råderet over vor krop. Det ser vi vel tydeligst i den situation, hvor der ikke foreligger nogen tilkendegivelse fra den enkelte, der ligger for døden, og heller ikke fra nogen af de pårørende.